

f. Ex. ikke udtale mig om den finantstielle Begrændsning. Der kan naturligvis være Tale om en saadan, og maatte vil det være urimeligt at forlange, at et saadant Lovforslag skulde vedtages, uden at man er bleven enig om nogenformigt finantstiel Begrændsning, men gennem den Beregning kunde man vel ogsaa komme til et Resultat om, hvor den Begrændsning skulde ligge, og saa kunde man vel ogsaa komme overens om en virkelig Grændse. Den vilde ganske sikkert komme til at ligge betydelig over det, som nu ydes til Folkehøjskolerne, forsaavidt man her skulde være villig til at gaa ind derpaa. Der Understøttelse, som man tænker paa at kunne skaffe Landbrugs-skolerne — det udtalte jeg allerede ved den tidligere Behandling af dette Lovforslag —, er jo saa betydelig, at derfor man ikke stiller Folkehøjskolerne paa et lignende Standpunkt, vil man derved etablere en urimelig Konfurrence, hvori Folkehøjskolerne absolut ville komme til at ligge under, og det er det, man her har villet værges sig imod.

Det er jo muligt, at man kunde komme ud over alle disse vanskelige Spørgsmaal ved at gaa ind paa det Forslag, som omtales af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen), nemlig at tage alle disse forskellige Undervisningsanstalter under Et. Jeg kan imidlertid kun udtale mig for mit eget personlige Bedkommende om dette Spørgsmaal — det har selvfølgelig ikke foreligget for Udvalget, da der Intet findes derom i Lovforslaget —, men jeg kan for mit personlige Bedkommende ikke se Andet, end at, kunde man komme overens om en Lov, som understøttede alle videregaaende Undervisningsanstalter eller en stor Del af de Anstalter, som ville give dem, der have faaet deres Børneundervisning i Almueskolen, en videregaaende Undervisning, maatte en saadan Lov anses for et Fremstridt. Smid- lertid tør jeg, som sagt, kun udtale min personlige Mening derom, da Spørgsmaalet ikke har været behandlet i Udvalget.

I Anledning af det, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Bjørn- haak) udtalte, ønsker jeg at sige, at det selvfølgelig har været af Interesse at høre Udtalelser af en saa sagkyndig Mand som ham om dette Spørgsmaal, men at det dog er muligt, at det ærede Medlem har set lidt

forkert paa Spørgsmaalet; det, hvorpaa det kommer an, er: I hvilken Alder have Folk Modenhed nok til at modtage Højskoleunder- undervisning? Ganstke vist maa det indrøm- mes, at unge Mennesker i 16—17 Aars Al- deren kunne have meget godt af at være paa en Højskole og have megen Nytte og have godt af Undervisningen. Men det, som Folkehøjskolerne egentlig tilsigte, nemlig at bibringe det modnede Individ en mere værdi- fuld aandelig Udvikling, ere disse unge Men- nesker ikke modtagelige for endnu. Derfor tror jeg, at Udvalget med velberaad Nu har sat Aldersgrændsen til 18 Aar for de mand- lige Elever. Naar man tager Hensyn til, hvad der i Reglen gjælder om Flertallet af Befolkningen her i Landet, saa kan man be- stemt sige, at for den Alder har den ikke den Modenhed, som er nødvendig, for at denne Undervisning kan komme fuldstændig tilgode. Man kan meget godt erhverve sig positive Kundskaber for den Alder, men den egentlige aandelige Udvikling, som her maa forudsættes, foregaar i Reglen ikke for Mandens Bed- kommende for 18 Aars Alderen. Noget anderledes er det med Kvinder. Man kan sige, hvad man vil, Kvinden er tidligere ud- viklet end Manden ogsaa i andre Henseender, jeg skal f. Ex. anføre dette, at der er unge Piger, der gifte sig, naar de ere 18 Aar, men det gjør unge Mænd i Reglen ikke, de have vist ikke engang Lov dertil, og Højskolestudierne maa helst være endte, førend de gifte sig. Men i hvert Tilfælde tror jeg, man kan forsvare at sætte den kvindelige Modenhedsalder noget tidligere end den mandlige, og derfor tillader jeg mig at holde paa 16 Aars Alderen for dem. — Det ærede Medlem angreb dernæst Bestemmelsen i § 3 og mente, at der ikke var tilstrækkelig taget Hensyn til de dyre og betydeligere Lærerekræfter, som Specialskolen nødvendigvis maatte have, men saa har det ærede Medlem formodentlig ikke rigtig læst Udvalgets Flertals Forslag til § 1, der jo ender med, at $\frac{1}{8}$ af Skolens Udgift i det sidste Finantsaar til Lærarlønninger og Forsyninger med Un- dervisningsmidler, udgjør en Del af Stats- kassens Understøttelse. Vi have netop altsaa igennem dette Forslag tilfredsstillet de For- dringer, det ærede Medlem stiller. Naar Specialskoler, de, der give særlig faglig Un- dervisning, behøve flere og dyeligere Lærere,